

Βιβλιοπαρουσίαση: Πόλεμος και Ασφάλεια : Σχόλια στην εποχή της αντιτρομοκρατικής υστερίας – Κώστας Δεσποινιάδης | Όμικρον Μι

Το βιβλίο που παρουσιάζω σήμερα δεν είναι λογοτεχνικό. Όχι λόγω έλλειψης ποιότητας, αλλά λόγω διαφορετικής στόχευσης. Τα κείμενα που συγκεντρώνονται σε αυτόν τον τόμο είναι γραμμένα μεταξύ του 2001 και του 2008. Σε μια εποχή που ακόμα η κρίση δεν είχε εκδηλωθεί και οι καταναλωτικές μέρες κυλούσαν με «δυτικούς» ρυθμούς στην μετα-ολυμπιακή Ελλάδα των «ανήκομεν εις την δύσιν». Ήταν η εποχή των «μεγάλων επιτυχιών» του μπατσοδικαστικού μηχανισμού με την φυλάκιση στα κάτεργα της «δημοκρατίας» των μελών των επαναστατικών οργανώσεων της 17 Νοέμβρη και του Επαναστατικού Λαϊκού Αγώνα. Ήταν η εποχή των μεγάλων έργων και του πανηγυριού της ολυμπιάδας. Σε αυτό το κοινωνικοπολιτικό και ιστορικό πλαίσιο άρχισε να δομείται το δόγμα της ασφάλειας και της μηδενικής ανοχής.

Τα κείμενα που αποτελούν την ύλη αυτού του βιβλίου καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεματολογίας, με τη δομή τους να είναι δοκιμιακού τύπου –αν και ο ίδιος ο συγγραφέας τα χαρακτηρίζει απλώς ως κείμενα και όχι ως δοκίμια. Σίγουρα δεν αποτελούν υπεραναλύσεις και έτοιμη τροφή, αλλά ένα θετικό πρώτο ερέθισμα και μια ώθηση για περαιτέρω αναζήτηση.

Το νήμα που ενώνει την συνοχή αυτού του τόμου είναι ο τρόπος κατασκευής και παρουσίασης του εξωτερικού αλλά και του εσωτερικού «άλλου». Από τα ολυμπιακά έργα και το αίμα των νεκρών εργατών, στα ρατσιστικά πογκρόμ εθνικής υπερηφάνειας με αφορμή την κατάκτηση του euro 2004, και από κει στην γνωριμία του έλληνα νοικοκυραίου με το «κακό» Ισλάμ. Ο εξωτερικός «άλλος» έχει κατασκευαστεί και σερβιριστεί για κατανάλωση, ταυτοποιημένος στο πρόσωπο του «απολίτιστου» μουσουλμάνου που θα έρθει να μας καταστρέψει την θρησκεία, της σεξεργάτριας από το λεγόμενο «ανατολικό μπλοκ» (πρώην τώρα πια) που θα μολύνει τους ελληναράδες πορνοπελάτες, τον αλβανών εργατών με τα φτηνά μεροκάματα που θα μας πάρουν τις δουλειές. Έτσι λοιπόν ο ρατσισμός μπαίνει κανονικά και χωρίς προσχήματα στον πολιτικό και κοινωνικό διάλογο, ενώ η μισαλλοδοξία και το μίσος προς κάθε τι διαφορετικό από τον λευκό χριστιανό ορθόδοξο έλληνα θα στείλει αρκετούς ανθρώπους από τους «άλλους» στα νοσοκομεία αν όχι σε κάποιο νεκροταφείο.

Όμως εκτός από τους «απολίτιστους» αυτούς υπάρχει και ο εσωτερικός «άλλος». Ο εχθρός που παραμονεύει στο εσωτερικό «οι σκοτεινοί κύκλοι αποσταθεροποίησης». Είναι όλοι αυτοί που φώναζαν εναντίον της ολυμπιάδας. Οι άνθρωποι των κινημάτων που «θέλουν να φέρουν τον κομμουνισμό και να μας πάρουν τα σπίτια». Έτσι λοιπόν οι νοικοκυραίοι –πάντα ίδιοι σε κάθε εποχή- παθαίνουν τρομο-υστερία. Αρχικά πανηγυρίζουν για την εξάρθρωση των επαναστατικών οργανώσεων, αλλά ο φόβος δεν φεύγει. Θέλουν ησυχία τάξη και ασφάλεια. Ζητάνε μια πανοπτική κοινωνία που ο καθένας θα επιβλέπει τον καθένα. Περισσότερη ασφάλεια φωνάζουν, την απαιτούν. Στο στόχαστρο δεν αργεί να μπει ο αναρχικός χώρος. Αναλαμβάνουν δουλειά οι χρυσές πένες της «αντικειμενικής δημοσιογραφία» και με ρουφιανιές και λάσπες

δίνουν στους νοικοκυραίους αυτό που θέλουν. Την επιβεβαίωση ενός νέου εχθρού, ενός νέου φόβου. Και δώστου αυτοί να ζητάνε περισσότερη ασφάλεια. Και αν τυχόν υπάρχουν φωνές που πάνε κόντρα στο σύστημα η λογοκρισία παραμένει εδώ για να της κάνει να μην ηχήσουν ποτέ. Και δώστου πάλι οι νοικοκυραίοι να ζητάνε περισσότερη αστυνομία στο δρόμο. Μάλιστα μετά την εξέγερση του 2008 ένα μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας ζητάει ανοιχτά και απροκάλυπτα να βγει ο στρατός στους δρόμους.

Όλα αυτά τα ωραία συμβαίνουν στην επονομαζόμενη «ελληνική δημοκρατία» δημοκρατία μόνο κατ' επίφαση. Ο «άλλος» ο «ξένος» έχει μορφοποιηθεί και η εθνικιστική προπαγάνδα έχει κάνει τη δουλειά της. Το Κράτος έχει βρει τους εχθρούς του.

Θα μπορούσε να πει κάποιος εδώ : «καλά όλα αυτά, αλλά έχουν περάσει τόσα χρόνια από τότε». Κι όμως τι έχει αλλάξει; Η δύναμη αυτών των κειμένων είναι ακριβώς αυτή. Ότι παραμένουν όχι απλώς επίκαιρα, αλλά είναι σαν να γραφήκαν σήμερα. Το κράτος έχει συνέχεια, και το δόγμα ασφάλειας και μηδενικής ανοχής σήμερα το βιώνουμε στο πετσί μας αναβαθμισμένο πια ως καθεστώς εξαίρεσης και εκτάκτου ανάγκης. Έτσι τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, οι φυλακές τύπου Γ', το «κυνήγι μαγισσών» με στόχο αναρχικούς-οροθετικές-μετανάστες, οι εκκενώσεις καταλήψεων, τα φασιστικά πογκρόμ παρακράτους και κράτους (πολλές φορές σε αghαστή συνεργασία) όπως ο «ξένιος Δίας», και όλα αυτά τα ωραία που συμβαίνουν γύρω μας δεν έπεσαν ουρανοκατέβητα. Αποτελούν μετάσταση των περιπτώσεων που εξετάζονται σε αυτό το βιβλίο. Η χρησιμότητα αυτών των κειμένων λοιπόν είναι διπλή. Από τη μια μας δίνουν μια γεύση για την ιστορική αφετηρία όλων αυτών που βιώνουμε σήμερα, και από την άλλη μας ωθούν σε μια επανεξέταση και σε 'ναν αναστοχασμό πάνω σε αυτά τα ζητήματα. Ξανά λέω ότι θεωρώ ότι το σύνολο αυτού του βιβλίου είναι πιο επίκαιρο από ποτέ.

Τέλος, αντί για επίλογο, θα αναφέρω πως η ζωή είναι μια κακόγουστη φάρσα. Οι εξελίξεις έτρεξαν για να επιβεβαιώσουν το περιεχόμενο αυτού του τόμου. Την ώρα που το βιβλίο βρισκόταν ήδη στο τυπογραφείο για τύπωμα, στα Εξάρχεια ένας μπάτσος δολοφονούσε εν ψυχρό έναν 15χρονο μαθητή υπενθυμίζοντας μας για άλλη μια φορά αυτό που ο Albert Camus τόσο εύστοχα είχε γράψει : «ένα Κράτος δεν μπορεί εξ ορισμού να έχει καμία Ηθική. Το περισσότερο που μπορεί να έχει ένα κράτος είναι μια αστυνομία». Το ημερολόγιο έγραφε 6 Δεκέμβρη 2008. Σε λίγο η εξέγερση που πυροδοτήθηκε από τη δολοφονία αυτή, θα έβαζε φωτιά σε ένα μεγάλο μέρος της επικράτειας του ελλαδικού χώρου. Τα κείμενα του βιβλίου είναι αφιερωμένα από τον συγγραφέα στη μνήμη αυτού του παιδιού, στον Αλέξανδρο Γρηγορόπουλο.

Όμικρον Μι, από το μπλογκ Πάστα Φλόρα, 18-2-2016